

Nemzetpolitikai összefoglaló

2015. 40. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Túlélte a bizalmi szavazást Victor Ponta kormánya

Bizalmatlansági indítvánnyal sem sikerült leváltania a román jobbközép ellenzéknek a korrupcióellenes ügyészség (DNA) által vád alá helyezett, tisztségéhez ragaszkodó Victor Ponta szociáldemokrata miniszterelnököt, akinek a kormánya kedden túlélte a parlamentben rendezett bizalmi szavazást. A bizalmatlansági indítványt 207 törvényhozó szavazta meg. A kormány leváltásához 275 voksra lett volna szükség. Az ellenzék fő erejét képező Nemzeti Liberális Párt (PNL) arra hivatkozva kérte a parlamenttől a kormány leváltását, hogy a bíróság elé állított kormányfő az egész nemzetet kompromittálja, és mérhetetlen károkat okoz Románia megítélésének. Az indítvány szerint volt már rá eset, hogy „külföldi miniszterek gúnyt űztek román kollégáikból a vádlottak padján ülő kormányfő miatt”. A koalíció pártjai kiálltak Ponta mellett: a kormányoldal törvényhozói nem is vettek részt a titkos szavazáson. Az ellenzék kormánybuktatási indítványát az RMDSZ törvényhozói viszont támogatták. Kelemen Hunor felszólalásában előzőleg rámutatott: az RMDSZ nem a – kizárólag a kormányfő bírósági ügyével foglalkozó – bizalmatlansági indítvány mellett szavaz, hanem a kormány ellen. A szövetség elnöke egyebek mellett azt állította: a Ponta-kormány leállította a beruházásokat, és egymás ellen uszított társadalmi csoportokat. Kelemen Hunor kifejezte reményét, hogy a hatalom nem fogja az RMDSZ szavazóit büntetni, amiért a magyar törvényhozók megszavazzák a bizalmatlansági indítványt.

Törvényszék: elénekelhető a magyar himnusz

A Kovászna megyei törvényszék elutasította kedden a prefektus fellebbezését, és másodfokon is érvénytelenítette a magyar himnusz eléneklése miatt kiszabott bírságot. Az ítéletnek a törvényszék honlapján közzétett kivonata szerint a törvényszék megalapozatlannak tartotta a kormány helyi képviselőjének fellebbezését, és érvényben hagyta az alapfokú ítéletet. A Kovászna megyei prefektúra ötezer lejese bírságot rótt ki az MPP-re amiatt, hogy a párt által tavaly júniusban szervezett sepsiszentgyörgyi trianoni megemlékezés végén az összegyűltek elénekeltek a magyar himnuszt. A büntetést az alakulat megtámadta a sepsiszentgyörgyi bíróságon, amely áprilisban kihirdetett alapfokú ítéletében három ponton is elfogadta az MPP érveit, és semmisnek nyilvánította a büntetést kirovó jegyzőkönyvet. A bíróság egyfelől megállapította, hogy a jegyzőkönyvet nem a megfelelő jogi személyre állították ki: a trianoni megemlékezést az MPP városi szervezete tartotta, a büntetést viszont a megyei szervezetre rótták ki. A bíróság annak a kormányhatározatnak a törvényességét is vitatta, amely alapján a prefektus a bírságot kiróta. A kormányhatározat ugyanis a román nemzeti jelképek használatára vonatkozó törvény végrehajtási utasításait tartalmazza. A jogszabályban pedig nincs megkötés más államok himnuszának eléneklésével kapcsolatban. Az ítélet azt is kimondta, hogy jogi személy nem énekelhet himnuszt, így nem is bírságható ezért. A bíróság szerint egy

tömegrendezvényt szervező jogi személy ellen csak akkor szabható ki büntetés, ha nem teljesíti a rendezvényszervezés kötelező feltételeit.

„Csatát nyertünk, de háborút még nem” – kommentálta a bíróság ítéletét Kulcsár Terza József, a Magyar Polgári Párt Kovászna megyei elnöke, aki szerint csak akkor lehet majd igazán örülni, amikor nem a bíróságon kell megvédeni a magyar közösség jogait. „Székelyföld önrendelkezését tűztük ki célul, hogy a magyar nyelv váljon regionális hivatalos nyelvvé, szabadon használhassuk a szimbólumainkat, énekelhessük a himnuszt” – tette hozzá a polgári párti politikus. A magyar kormány is üdvözölte a bíróság jogerős határozatát. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes szerint elfogadhatatlan lenne, hogy egy európai uniós országban bárkit retorzió ér amiatt, mert nemzeti himnuszát elénekli. Ez a mentalitás, ami a Ceausescu-diktatúra szellemét idézi, most egyértelműen megbukott – rögzítette Semjén Zsolt, aki szerint természetes a Kovászna megyei magyarság elvárása, hogy Sebastian Cucu megyei prefektusnak bocsánatot kell kérnie a magyar emberektől és le kell vonnia méltatlanná válásának konzekvenciáját.

Leváltották Laczikó Enikő Katalint a DRI éléről

Október elseji hatállyal leváltotta az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatalának (DRI) éléről a miniszterelnök Laczikó Enikő Katalint. Helyét Amet Aledin, a tatár kisebbség volt parlamenti képviselője vette át. A Hivatalos Közlönyben csütörtökön megjelent miniszterelnöki rendelet szerint a korábban az RMDSZ által tisztségbe javasolt Laczikó Enikő a hivatal államtitkár-helyettese lesz. Ezt a tisztséget korábban Amet Aledin töltötte be, így voltaképpen helycsere történt a DRI élén. Kovács Péter ügyvezető elnök szerint Laczikó leváltása összefügg azzal, hogy az RMDSZ megszavazta a bizalmatlansági indítványt a parlamentben. Pénteki állásfoglalásában emlékeztetett arra, hogy a DRI-t RMDSZ-es politikus vezette akkor is, amikor a szövetség kormányon, akkor is, amikor ellenzékben volt, mert sikerült elismertetni a mindenkori kormánypártokkal is, hogy az a természetes, ha az itt élő legnagyobb őshonos nemzeti kisebbség képviselői javasolnak személyt a hivatal élére. Kovács szerint most mégis „büntetni” próbálják az RMDSZ-t, mert a kormány leváltása mellett foglalt állást. Ezért úgy véli, igaza volt Kelemen Hunornak, amikor az év elején kisebbségügyi paktumot javasolt Klaus Johanniss államfőnek. „Ekkor azt kértük, hogy Romániában a kisebbségi képviselet, a kisebbségi törvénykezés és ennek alkalmazása ne függjön a politikai széljárástól. A kormányváltás miatt ne váltsanak le magyar tisztségviselőket, ne vegyenek el a kisebbségek jogjaiból” – magyarázta a politikus. Hozzátette, bár a paktum kérdése nem haladt előre, a kezdeményezést nem fogják feladni.

Aláírásgyűjtésbe kezdett az MKP

Aláírásgyűjtést indított a Magyar Közösség Pártja (MKP) a helyi népszavazások érdekében, az elmúlt időben ugyanis több példa is volt arra, hogy a kormány nem vette figyelembe a népszavazások eredményét – jelentette be sajtótájékoztatón a párt elnöke, Berényi József. Az aláírásgyűjtés célja, hogy úgy módosuljanak a vonatkozó törvények, hogy a kormány számára a helyi népszavazások eredménye kötelező érvényű legyen. Az utóbbi időszakban két esetben is megtörtént, hogy a kormány figyelmen kívül hagyta a települések lakóinak népszavazáson kifejezett akaratát. Pered esetében a magyar helységnevre vonatkozó referendum eredményét ignorálta a kormány, legutóbb pedig a bősiek akaratát nem vette tudomásul, akik elutasították, hogy községükben újra megnyissák a 2009-ben bezárt menekülttábort. Az MKP aláírásgyűjtése ezeknek megfelelően két témában fogalmazódott meg. Egyrészt jogszabály-módosítást kezdeményez a párt a helyi népszavazások kapcsán, hogy azok több kérdésben – a települések közbiztonságát, környezetvédelmi viszonyait és a névváltoztatását érintő ügyekben – ne csupán véleménynyilvánító népszavazások legyenek. A másik kérdés a kötelező kvóták ügye. Ebben a kérdésben az MKP egyetért a szlovák kormánnyal, vagyis úgy véli, nem lehet a menekültek befogadására meghatározott kvótákat kötelezővé tenni. A párt célja, hogy legalább 10 ezer aláírást összegyűjtsön. Ez esetben a belügyminisztériumnak már foglalkoznia kell a petícióban foglaltakkal, vagyis a kérdésekről tárgyalnia kell az MKP-val. Az előzetes tervek szerint az aláírásgyűjtés november 30-ig tart, akkor a párt tájékoztatást ad majd az összegyűlt aláírások számáról. Berényi József azonban nem tartja kizártnak, hogy karácsonyig is folytatják az aláírások gyűjtését, hogy minél erősebb mandátuma legyen a pártnak, ha ez ügyben tárgyalásztalhoz ül a belügyminisztériummal.

Az MNT elnöke a szerbiai nemzeti közösségek lehetőségeiről tárgyalt az EP-ben

Főként oktatási témákról tárgyalt Brüsszelben Hajnal Jenő, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke, aki Gál Kinga EP-képviselővel, majd Navracsics Tiborral, az Európai Bizottság kulturális, oktatási, ifjúságpolitikai és sportügyi biztosával találkozott. Az MNT elnöke az osztályösszevonásokról tájékoztatta az uniós tisztségviselőket, és arról beszélt, hogy ezzel a nemzeti közösségek szerzett jogai kerülnek veszélybe Vajdaságban. Az elmúlt években a vajdasági magyarság száma csaknem 40 ezer fővel csökkent. Ennek fő kiváltó oka a rossz gazdasági helyzet, de emellett a magyar nyelvű oktatás is egyre nagyobb kihívások elé kerül – emelte ki Hajnal Jenő, az MNT elnöke. „Elsősorban az osztályösszevonásokra hívtuk fel a figyelmet, azokra az ésszerűsítő folyamatokra, amelyek elsősorban a kisebbségek szerzett jogait is és azokat a jogi lehetőségeket is, amelyekkel korábban élhetett a magyar nemzeti közösség, és most ezeket látjuk veszélyeztetve.” Deli Andor

vajdasági származású európai parlamenti képviselő szerint kiemelt fontosságú, az MNT elnökének brüsszeli látogatása, mivel így a vajdasági magyarság még erőteljesebben képviselteti magát az Európai Parlamentben, ami Szerbia Európai Unió csatlakozása során is fontos szerepet játszhat.

Ülésezett a KMKSZ választmánya

Beregszászban, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán tartotta soros választmányi ülését a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség szeptember 24-én, amelyen a közelgő önkormányzati választásokkal kapcsolatos kérdésekről és a tervezett kampányról volt szó. Brenzovics László elnöki beszámolójában kiemelte, hogy az elkövetkező egy hónap eseményei az önkormányzati választásokkal lesznek kapcsolatosak, mindez rendkívüli nehézségek elé állítja a kárpátaljai magyarságot. Elmondta továbbá, hogy már az is nagyon nagy nehézséget okozott a szervezetnek, hogy az önkormányzati választásokon történő induláshoz szükséges dokumentumokat beszerezze, a civilizált államokban elképzelhetetlen bürokratikus akadályokat elhárítsa. A KMKSZ elnöke a választási körzetek ésszerűtlen és számunkra hátrányos kialakítása kapcsán kijelentette: „Ez már tendencia a kárpátaljai magyarság vonatkozásában, hogy a Központi Választási Bizottság a helyi, területi választási bizottság javaslatára a magyarok lakta terület körzeteit mindig elszabja [...] Azt gondoltuk, hogy a forradalom után már az ilyenfajta trükkök befejeződnek, de kiderült, hogy ez nem így van. Az eddigi önkormányzati választások történetében a legdurvábban a Beregszászi járásban jártak el, ahol most olyan, öt részből álló körzetet is sikerült kialakítaniuk, ahol az öt rész egyike sem érintkezik a másik négy bármelyikével. Ez teljes abszurdum, és nem lehet másként értékelni, mint a kárpátaljai magyarság arculcsapását. Mindebben az a logika, hogy aki a hatalompárt színeiben akar indulni, kijelölte azokat a falvakat, ahol szerinte neki nagyobb esélye van szavazatokat szerezni, és úgy rakták össze neki a körzetet mozaikként. Ez a Beregszászi járás lakosságának az elárulása.” A KMKSZ elnöke rámutatott, hogy bár a megyei tanácsi választások formája mást sugall, mert vannak egyéni körzetek, de ez egy listás választás. Az, hogy a magyarok leadják szavazataikat egy ukrán párt színeiben induló magyarra, nem jelenti azt, hogy az az ember bejut a megyei közgyűlésbe. Sőt, biztosan nem jut be, még akkor sem, ha ő szerzi meg a legtöbb szavazatot az adott körzetben. Mert a magyar körzetben a szavazatok megoszlanak, aki pedig egy olyan ukrán párt listáján van, amely jó eséllyel indul sokkal nagyobb, egységes körzetekben is, az ott induló jelöltek várhatóan több szavazatot fognak szerezni, így a listáról arányosan ők kerülnek majd a megyei közgyűlésbe, míg a magyarok lakta vidéken induló statiszták csak elviszik a magyar szavazatokat a semmibe, nem lesz belőlük képviselő. Viszont aki a magyar listára szavaz, az biztosan magyarokat juttat be a megyei és járási tanácsokba és biztos lehet abban, hogy lesz, aki az érdekeit képviseli – fejtette ki Brenzovics László, hozzáfűzve: „Az előjelek

szerint hagyományos, ukrán módon zajlanak majd ezek a választások is. Úgy tűnik, ez az ország másra nem képes.” Brenzovics az UMDSZ-szel történt megegyezés kapcsán elmondta, hogy bizonyos számítások szerint legalább 20 ezer magyar ment el a legutóbbi választások óta Kárpátaljáról, a megyei tanácsba 3-ról 5 százalékra emelték a bejutási küszöböt, „nehéz lesz áttörnünk ezt a falat, de együtt több az esélyünk”. A járásokban nem sikerült a két párt képviselőinek megegyezni, de ez nem veszélyezteti a magyarság képviseletét. Beregszászban ugyanakkor jó megállapodás született – tette hozzá. Brenzovics László ezt követően felolvasta a KMKSZ által a Kárpátaljai Megyei Tanácsba javasolt képviselőjelöltek listáját, amelyet rövid vita után egy ellenszavazattal jóváhagyott a választmány.

A horvátországi magyar vezetők is aggódnak a magyar-horvát viszony miatt

A menekültválság, illetve a horvát és magyar tisztségviselők sajtón keresztül egymásnak küldött üzenetei egyre többet rontanak a két ország viszonyán, aminek a horvátországi magyarok nem örülnek. A horvát Tportal.hr megszólaltatta a témában mindkét horvátországi országos magyar szervezet elnökét, akik elmondták, hogyan látják a problémát. Jakab Sándor, a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közösségének (HMDK) elnöke szerint a két ország viszonya még soha nem volt ennyire mélyponton az önálló Horvátország megalakulása óta, ami miatt sajnálatát fejezte ki, mert szerinte Magyarország mindig kiállt Horvátország mellett, főleg az európai uniós csatlakozás során. „Nagyon csalódott vagyok, hogy eddig fajultak a dolgok, de valószínűleg a közelgő parlamenti választások is közrejátszanak, hogy ilyen helyzet alakult ki” – fogalmazott a szervezet elnöke. Jakab szerint a horvát és magyar emberek között nincs feszültség, a migránsáradatot pedig meg kell állítani, különben katasztrófához vezet. Juhász Sándor, a Magyar Egyesületek Szövetségének (MESZ) elnöke szerint az „erődemonstráció” nem hoz semmi jót a horvátországi magyaroknak. Az itt élő magyarok a magyarországi médiából is informálódnak, de a horvát sajtó a magyarral teljesen ellentétesen tájékoztat – mondta. A MESZ elnöke szerint Magyarország „megmutatta humánus arcát” a délszláv háború idején, amikor több száz horvát menekültet befogadott. Juhász szerint kölcsönös toleranciára van szükség: a migránsok és a politikusok elmennek, „de mi itt maradunk, és továbbra is egymás mellett kell élnünk”. A menekültválság globális probléma, és egyik fél sem oldhatja meg egyedül – húzta alá.

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG
STRATÉGIAI TERVEZŐ ÉS TÁJÉKOZTATÁSI FŐOSZTÁLY